

en els fondals: encara que no siguin aigües termals els pagesos hi solen pendre banys de dutxa, no gaire freda.

3) Clot de *Palakréu*, a l'alta Ribagorçana, gran clotada a la vall de la Valira de Cornudella (afl. dr. Ribagorçana), gran clotada a on es puja des d'*El Sas*, passat el Portell d'*Ovarri*, entre *Lo Brocò*, *Cirera* i *Olivar* (XVIII, 171.5) < PETRA CRUCIS 'la roca de la creu', que en la fase *pelakrōzs* (obeint a la dissimilació -r > l-r), reduí -zs a z en un resultat com el de CRUCI > *creu*.

4) *PERAFEU*, vall alta i estreta, amb un mas, a l'alt Vallespir, a l'O. de Prats de Molló, entre La Presta i el Coll de Siern (C.A.Torras. *Pir. Cat.* III); oït *pəraféu* (passant-hi, 1930).

MENCIONS ANT. 1305: «ad collum de Vena et adherentium et ad album de *Pera Feu*, et versus locum ---» des d'on passa a parlar de la Baga de la vall de Prats, i acabava de parlar del Bescany (copiat en el *Ll. Roig de Prats de Molló*, f. 80v⁹); 1325: «de serra dels Finestrals al serrat de *Perefeu*, la Jassa del Rey --- de serra de *Pere feu* --- a la pineda de *Pere Feu*».²

Un NL provençal sembla que ens pugui guiar vers l'etim. Ponsich (*Top.*) ha negligit enterament aquest nom: *Pierrefeu*, sengles pobles en els Alps Mar., c. Roquesteron distr. de Niça, i un de més petit en el Var (c. Guers): *-feu* seria, doncs, 'foc', fr. *feu*, cf. oc. ant. *fuoc*, *fuec* etc. mod. *fiò*?

Però segons la fonètica catalana hauríem d'esperar més aviat que FOCUS o el gen. FOCI donés *-foc*, però el resultat del gen. PETRA FOCI 'pedra de foc, pedra foguera' també és concepció que hagi donat *-ou* que és el que passa a *-eu* en català. Tanmateix potser sí que *-oçl* pogué ser arrossegat per la corretada de *-oç* cap a *-eu*. En tot cas, la topografia de l'acongostada valleta del *Perafeu* vallespirenc es presta tan perfectament per a l'etim. PETRA FOCIS 'roca de la fou' i el mot *fou*, amb variat *feu* f., està tan repetit a tota la terra catalana, que em decanto a creure que també en aquesta part dels Alps provençals hi pogué haver algun resultat palatalitzant (*-foizs* > *-fués* etc.) disfressat una mica per la grafia francesa, que havia de tendir a trivialitzar-ho segons el fr. *feu* 'foc'.

5) *PERAFITA*, són molts i l'etim. és tan clara i coneguda, PETRA FICTA 'pedrassa clavada en terra' 'terminal' etc., que en la present selecció ens podem limitar a un assenyalament sumari, amb la data més antiga.

A) En el Ross. cap als Aspres, prop de Terrats: 1106: *Petrafità* cit. junt amb Terrats (col·le. Moreau, veg. s.v. *Terrats*).

B) A la Cerdanya central *Petra Fita* afr. amb Bolvir

i Soriguera (ibid., s.v. *Bolvir*).

C) A Andorra, Port de *Perafità*, prop de Ràmio, entre Tramesaigües i el poble baridà d'Arànsers (1952, LL q, 97; Anyós, *Relació de V. d'Andorra*, 1838, p. 11 q).

D) *La Perafità* te. Ars (XXXVII, 170.2, 173.4).

E) *Bordes de prafita*, Vall de Cardós, te. Estaon (1934, LL.21, p. 49).

F i G) Llog. agre. a Espés d'Isàvena (3 focs, en el fogatge de 1495) és damunt de Les Paül's, difícil de distingir d'un homònim de Nerill, un dels dos vacil·lant entre això i *Pedrafità* (XIX, 107, 123, 125): 1552: «Juan Ferranz, natural de *Perafità*, retor d'Espés, a. 1552» (*Libro Lucero* de Benasc. XLVII, 36).

H) *La Perafità* munt. i collada en la Pen. del Cap de Creus, trifini entre Cadaqués, Roses i Port de la Selva; *la prafitā* a Cadaqués; *la pərafitā* a la Selva (XIV, 124, 139); 974: *Petrafitā* (*Cat. Car.* II, 236.23, 25, 241.24).

I) Poble d'Osona, pron. *pərafitā* a Vic i S. B. del Grau, (Casac., 1920); i en el poble (1932, exc. 151). Com. S. XIII: *Petrafixa* (Ripoll, Vilam., monogr. IV, 4).

J) Al Vallès, entre Lliçà i Montornès: 946: *Petra Fita* (*Cart. St. Cugat*, I, p. 25).

K) *Perafità* pda. de Llessui (XXXVI, 190.21).

L) *Cala de Perafità*: 1045: «*Petrafitā portus*» en el te. Banyuls de la Marenda (*Cat. Car.* II, 102.20, n. 19, 108.9, 110.13, 394.12).

6) *PERAFORT*, poble amb mun. en el Tarragonès (*G.G.C.*, 37).

PRON. *pərafórt* a Constantí. Vilabella, Morell (Casac. 1920).

MENCIONS ANT.: 1359: *Perafort* (*CoDoACA* XII, 33) < PETRA FORTIS = *Roca-fort*.

7) *PERALBA*. Etim. evident: 'roca blanca'. *Peralada* va a -LADA; enumerem breument:

A) Pda. rural, a prop a l'O. de la SdUrg.: te. Castellciutat: 1032: «in terr. Urgelli, juxta amnem Valeria --- in ape. Sti. Felicis de Ciutat, in ipso plano de *Petra Alba*» (*Cart. Tavernoles* p. 63.14); 1131: (ib. 128).

B) Llog. agre. a Vilanova de Meià.

PRON. *pəráyba*, a Àger (Casac. 1920; Porcioles, *Vall d'Àger*, p. 14); 1359: *Peralba* (*CoDoACA* XII, 74).

C) Roca de *Peralba*, en el Capbreu de la V. d'Àssua (a. 1645, 11).

8) *PERALTA*. També ací és evident l'etim. PETRA ALTA i procedim igualment:

A) *PERALTA*, dos agre. en el B. Emp., al te. de Peratlada: *Sant Climent* (pron. *san klímētī*) mentre que l'altre es diu *pəráltā* (aquest és Santa Susanna) el nom